

Hvordan formes en udsat ung?

Af: Gitte Brun

Det er spændende spørgsmål og et sympatisk ærinde, forfatteren er ude i. Hendes poetiske metode udfordrer den traditionelle måde at anskue ungdomsforskningen på. Eller i hvert fald denne anmelders.

Efter at have gået rundt om den i en uges tid efter færdiglæsning er det svært at udskytte det mere: Hvad skal jeg egentlig mene om denne bog, denne metode? På den ene side – et måske forfriskende pust, en ny måde at se ind i de udsatte unges verden på. Og på den anden side – ikkeakademikerens skepsis: Er det her ikke noget sært noget?

I ultrakort form er bogen en udgivelse, der er spundet over forfatterens ph.d.-afhandling fra 2016: "Uden uddannelse og arbejde – unges tilblivelser i komplekse transitioner". Som lystlæser er det her i begyndelsen af 2021 lidt tungt at læse de lange afsnit i bogen, der handler om forudgående undersøgelser og forskning på området. Görlich lægger på ingen måde skjul på, at det er gammelt stof, hun her præsenterer – det teoretiske materiale er således alt sammen udgivet inden 2016, og det empiriske materiale er fra 2011 til cirka 2014.

For pointerens og forståelsens skyld er det måske ikke et decideret problem, at empiri og teoretisk grundlag har fem-ti år på bagen, og at store dele har været udgivet tidligere i artikelform, men som læser kan man godt savne en opdatering til 2020: Nåede vi målene fra "2020-strategien", der omtales? Hvordan spiller KUI ind i de udsatte unges chancer for at finde fodfæste i uddannelse og på arbejdsmarkedet? FGU? Hvor står vi aktuelt? Har den poetiske metode vundet udbredelse i andre sammenhænge?

Görlich argumenterer godt for, at unge ikke "er" udsatte unge på fuld tid – men i nogle sammenhænge og på nogle tidspunkter er de. I andre ikke. De går ind og ud af uddannelser, job, forhold, boliger, vennegrupper og så videre – præcis som alle andre unge – men er desuden kendetegnet ved en række "serielle sammenbrud", der med mellemrum sender dem til tælling, samtidig med at de fra

systemets side ofte møder en kontant forventning om at "komme i gang". Desorientering, arbejdstab, diagnosticering og sårbarhed bliver de unges individuelle svar på politiske og samfundsmæssige vilkår og forventninger.

For at komme under huden på de unge får de stemme med en særlig "poetisk metode", som går ud på at tage de unges udtalelser og med forskerens optik og teoretiske viden filtrere og sortere og sætte dem sammen, så det bliver poetiske tekster i stedet for de mere almindelige citater. Bogen står stærkest i de afsnit, hvor vi får lov til at høre de unges stemmer og se den poesi, som Görlich har fået ud af at tale med dem – eksempelvis Tina, der får Görlich til at digte:

Alle folk ser ned

På kontanthjælp

Ikke rigtig velkommen

I resten af samfundet

Spasserklasse

Sætter alle kontanthjælpsmodtagerne

Derud

Så kan de sidde og genere hinanden

Så hører vi andre ikke noget fra dem

Sidder og tænker

Bliver bare mere og mere afskåret

fra samfundet

Det her

Bare direkte ind i samfundet igen.

Pointen med den poetiske form er, at den giver adgang til sansninger, følelser, kropslige oplevelser, som poesien gør, i modsætning til forskningsrapporter. Og det er faktisk interessant at læse, mærke og opleve, hvordan tingene – i hvert fald ifølge Görlichs fortolkning – ser ud, når man er en ung ude på kanten.

Begrebet uddannelsesstillid introduceres her som alternativ til det individuelt rettede og i uddannelsessammenhæng lidt slidte begreb "selvtilid". Uddannelsesstillid står på tre ben: Social tryghed, fleksible strukturer og faglig progression – og det sidste er et begreb, man nok mange steder med fordel kan fokusere på, når man skal arbejde med fastholdelse.

Der er derfor bestemt noget at komme efter i "Sammenbrud og tillid", om end vejen dertil indimellem føles en anelse lang!

Fakta

Titel

Sammenbrud og tillid

Forfatter

Anne Görlich

Pris

199

Sider

190

Forlag

Aalborg Universitetsforlag